

*και τ' αλεύρι ζεστό, μυρωμένο
μες το μυαλό από στάρι ξανθό.*

*Γιασεμιά στις αυλές και μυρσίνη
στην πλαγιά του βουνού αντικρύ,
τα πουλιά, όπου είχαν ξεμείνει
στη δροσιά φτερωτοί μουσικοί.*

*Το κραμπί, το θυμάρι, το δύοσμο
και την πέτρα, τ' ασβέστη φωλιά,
τον υπέροχο κι άκακο κόσμο,
μ' ανοικτή απ' αγάπη αγκαλιά.*

* * *

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΚΥΘΡΕΑΣ

Τιμητική Εκδήλωση για τους αριστεύσαντες απόφοιτους της σχολικής χρονιάς 2016-2017, Πύλη Αμμοχώστου, 17.12.2017

Α. Ομιλία του Προέδρου της Σχολ. Εφορείας δρα Βασίλη Βασιλειάδη

Είναι μεγάλη η τιμή που μου δίνετε να καλωσορίσω, εκ μέρους της Σχολικής Εφορείας εκπαιδευτικής περιφέρειας Κυθρέας, τους αριστεύσαντες της σχολικής χρονιάς 2016-17, οι οποίοι κατάγονται από την Κυθρέα και τις κοινότητες της εκπαιδευτικής μας περιφέρειας.

Για τη σχολική χρονιά 2016-17, έχουμε 39 αριστεύσαντες. 19 από Κυθρέα, 8 από Παλαικδυρο, 5 από Έξω Μετόχι, 3 από Νέο Χωριό Κυθρέας, 2 από Βώνη και 2 από Τραχώνι Κυθρέας.

Η Κυθρέα ανέκαθεν υπήρξε τόπος με παιδεία και πολιτισμό.

Από τον καιρό της τουρκοκρατίας ακόμα, η Κυθρέα αξιώθηκε να έχει σχολεία και διδασκάλους που άφησαν το στίγμα τους στις άγριες εκείνες εποχές.

Μέχρι ακόμα και την εισβολή, στην Κυθρέα μόνο, λειτουργούσαν 3 δημοτικά σχολεία κι 1 γυμνάσιο, κάτι που για εκείνα τα χρόνια ήταν πραγματικό κατόρθωμα και αποτέλεσμα της συνεργασίας όλων.

Δεν είναι λίγοι οι διακεκριμένοι άνθρωποι που κατάγονται από την Κυθρέα και την ευρύτερη περιοχή. Περιλαμβάνει ανθρώπους των γραμμάτων, εκπαιδευτικούς, λογοτέχνες αλλά κι επιστήμονες.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν, που η σχολική εφορεία Κυθρέας, καδιέρωσε αυτή την εκδήλωση για να βραβεύει κάθε χρόνο τους νέους της, οι οποίοι αριστεύουν στα σχολεία που φοιτούν.

Πέρασε σχεδόν μισός αιώνας από την εισβολή του Αττίλα, αλλά ακόμα τα κουδούνια των σχολείων της Κυθρέας μας παραμένουν βουβά και οι αυλές τους άδειες.

Με τις τελευταίες εξελίξεις, η επιστροφή στους τόπους μας φαντάζει πιο μακρινή από ποτέ.

Οι παλιοί σιγά σιγά φεύγουν και εμείς οι γενεές οι οποίες δεν έχουμε ζήσει στα κατεχόμενα χωριά μας καλούμαστε να αντλήσουμε τις ζωντανές μνήμες από τους παλιούς, να τις διατηρήσουμε ζωντανές και με την σειρά μας να τις μεταφέρουμε στους νεότερους.

Στόχος λοιπόν τέτοιων εκδηλώσεων, δεν είναι μόνο η συμβολική βράβευση των αριστευσάντων, αλλά να τους φέρουν πιο κοντά στις ρίζες τους, να αντλήσουν μνήμες και να νιώσουν ότι η Κυθρέα, το Παλαικυδρο, η Βωνη, το Νέο χωριό, το Έξω Μετόχι, το Τραχώνι είναι ζωντανά.

Το παρόν και το μέλλον του τόπου μας ανήκει στους νέους. Αυτοί θα ζήσουν στη σημερινή κοινωνία και αυτοί θα δημιουργήσουν το αύριο, αυτοί θα πρέπει να αλλάξουν τα στραβά της κοινωνίας που θα τους παραδώσουμε εμείς. Η πιο ισχυρή ασπίδα που έχουν για να το πετύχουν είναι η παιδεία.

Η παιδεία θα τους δώσει τα εφόδια για να αγωνιστούν, όχι μόνο για την προσωπική τους καταξίωση αλλά και για να βελτιώσουν το αύριο.

Είναι γι' αυτό που η παιδεία δεν μπορεί να βιομηχανοποιείται, όπως τείνει να γίνει στις μέρες μας. Δεν είναι ο ρόλος της να προσφέρει μόνο στεγνή γνώση σαν εμπόρευμα στα πλαίσια ενός ανελέητου ανταγωνισμού στην αγορά εργασίας, που σκοπό έχει την αναζήτηση κέρδους.

Η παιδεία είναι αγαθό, που θα πρέπει να είναι προσβάσιμο σε όλους τους πολίτες της κοινωνίας, ανεξαρτήτως οικονομικής κατάστασης και τάξης.

Η παιδεία επιβάλλεται να είναι φορέας ανθρωπίνων αξιών, ιδανικών και κριτικής σκέψης.

Γι' αυτό και η παιδεία θα πρέπει να δημιουργεί πάνω από όλα ανθρώπους κοινωνικά και σφαιρικά μορφωμένους.

Ανθρώπους ανοικτόμυαλους με κριτική σκέψη, διαλλακτικότητα και σεβασμό προς το διαφορετικό.

Ανθρώπους οραματιστές που να μπορούν να αγωνιστούν για το κοινό όφελος έτσι ώστε να χτίσουν ένα καλύτερο αύριο για τον τόπο μας.

Ο ρόλος της παιδείας είναι, λοιπόν, να δημιουργεί πρώτα από όλα ανθρώπους ωφέλιμους για την κοινωνία, και ύστερα επαγγελματίες.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να απευθυνθώ στους νέους μας, που έχουν ήδη ανοίξει τα δικά τους φτερά.

Σας συμβουλεύω τα εξής:

Να τιμάτε τους γονείς σας, γιατί είστε εδώ χάρη σε αυτούς.

Να κρατάτε το μυαλό σας ανοικτό για να αποφύγετε πάθη και λάθη του παρελθόντος.

Να αγαπάτε την πατρίδα σας, την Κύπρο μας, και να είστε περήφανοι για αυτήν.

Να μην σταματάτε ποτέ να αγωνίζεστε για το κοινό καλό, γιατί μόνο έτσι θα δημιουργήσετε μια κοινωνία καλύτερη από αυτή που παραλαμβάνετε.

Σε αυτό το σημείο, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσοι συνέβαλαν στην αποπνική εκδήλωση, ο κάθε ένας με τον δικό του τρόπο, ιδιαίτερα τα μέλη της σχολικής εφορείας και τους δωροδότες μας.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

B. Αντιφώνηση του αριστεύσαντα μαθητή Αντρέα Παπασάββα εκ Παλαικύδρου

Θα ήθελα, αρχικά, να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς τον Δήμο Κυθρέας για τη διοργάνωση της όμορφης αυτής εκδήλωσης, όχι μόνο για τον προφανή λόγο της επιβράβευσης της σκληρής προσπάθειας, μα κυρίως γιατί τέτοιες συγκεντρώσεις αποτελούν μοναδικές ευκαιρίες σύσφιξης των δεσμών μεταξύ των Κυθρεωτών και παράλληλα διατήρησης της ζωογόνου επαφής μας με τις εθνικές ρίζες, ιδιαίτερα δε για τη νέα γενιά.

Τι φοβερό πράγμα η λήθη! Αυτή είναι, που καδιστά τον χρόνο πανδαμάτορα. Αυτή, που οδηγεί τον άφρονα στο «δix εξαμαρτείν». Γιατί να επιμένει να ξεχνάει ο άνθρωπος; Γιατί να μην τηρεί άσβεστη τη μνήμη; Ίσως είναι αι' τα αισχρά παραφερνάλια της πτωτικής κατάστασης της σύγχρονης, εκμαυλισμένης ζωής του. Η αξιακή κρίση που έχει πλήξει την ανθρωπότητα, την έχει γονατίσει σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι η οικονομική ύφεση ή τα όποια άλλα διεθνή προβλήματα. Η πνευματικότητα έχει αγγίξει πάτο. Η εθνική ταυτότητα υπονομεύεται επικίνδυνα από τον διευρυνόμενο οικουμενισμό. Η ξενομανία, ο μιμητισμός, η υπόκυψη στον πολιτισμικό ιμπεριαλισμό των διαχρονικά ισχυρότερων χωρών του κόσμου απειλούν να μας αποκόψουν από τις ιστορικές μας ρίζες. Ο νέος της σύγχρονης εποχής, δαμπωμένος από τη λάμψη της προόδου και των τεχνολογικών θαυμάτων, αποπροσανατολίζεται. Οι θελκτικές φωνές των σειρήνων της εξέλιξης τον κάνουν να ξεχνά από πού έρχεται και προς τα πού οδεύει.

Εάν όμως καταφέρει, μέσα από αυτόν τον φοβερό κυκεώνα, να γυρίσει το κεφάλι του μια στιγμή προς τα πίσω και ατενίσει τα βουνά της ιστορίας που του κληροδοτήθηκαν ως ιερά παρακαταθήκη από τους ήρωες του παρελθόντος, θα μπορέσει να επαναπροσδιορίσει τη θέση του στο χώρο και τον χρόνο και να καθορίσει ο ίδιος το μέλλον που επιθυμεί να ζήσει, πατώντας γερά το πόδι του στη γη, που δεν θα είναι πλέον αβέβαιη άμμος, αλλά ισχυρός βράχος, στρωμένος αιμάτινα κυκλάμινα.

Προς αυτή την κατεύθυνση μοιραία θα ωδηθεί αν στρέψει το βλέμμα του στους αγωνιστές κάθε γενιάς' τους ήρωες της αρχαίας εποχής, τους ήρωες του 1821, του 1940, του 1955-'59, του 1974, και βεβαίως τους ήρωες της σύγχρονης εποχής, τους ακάματους αγωνιστές και ακοίμητους συνοδοιπόρους του, εσάς, τους γονείς του, τους παππούδες, τις γιαγιάδες του, που δεν λυγίσατε

εμπρός στα αβάσταχτα χτυπήματα της ιστορικής μας μοίρας, υψώσατε το ανάστημα σας στα πλήγματα του χρόνου, αγωνιστήκατε ενάντια στο σκληρό πρόσωπο των σκοτεινών και δύσκολων καιρών της προσφυγιάς, δεν φοβηθήκατε, ή μάλλον, πραγματοποιήσατε υπέρβαση αυτού του φόβου και τον μετουσιώσατε σε υπομονή, επιμονή και κινητήρια δύναμη για να σταθείτε σταθερά πλέον στα πόδια σας, να προστατεύσετε την οικογένειά σας, να τη στηρίξετε στο μέγιστο δυνατό και να δείτε τέλος τα παιδιά σας να διαπρέπουν στην επίδοση, στο ήθος και την κοινωνική προσφορά, φέροντας ταυτόχρονα το ατελείωτο σπέρμα της ελπίδας, ότι η νέα γενιά θα συνεχίσει αυτόν τον αιώνιο αγώνα για ελευθερία.

Επιμένω να πιστεύω ότι οι νέοι πολίτες του σήμερα θα συνειδητοποιήσουμε τα απαιτητά ιδανικά που μας υποβάλλονται, θα αντισταθούμε στη λήθη και θα αναδειχθούμε σε δεματοφύλακες των αξιών του πολιτισμού μας, αναζωπυρώνοντας τη φλόγα της ιστορικής μνήμης. Με αυτές τις σκέψεις και ελπίδες αισθάνομαι ότι μπορώ να υποσχεθώ ειλικρινά εκ μέρους της νέας γενιάς της πολυπάθης Κύπρου: θα φυλάξουμε τις Θερμοπύλες που μας παραδίδετε· θα αγωνιστούμε σθεναρά, με αρχιστράτηγους τον Λεωνίδα, τον Μιλτιάδη και τον Ονήσιλο· θα αντιταχθούμε στους εκάστοτε εναντίους, ακολουθώντας το φωτεινό παράδειγμα του Καραϊσκάκη, του Διάκου και του Κολοκοτρώνη· θα δυσιαστούμε, αν καταστεί αναγκαίο, στο πυρ της ελευθερίας με λαμπρούς φάρους τον Καραολή, τον Παλληκαρίδη, τον Αυξεντίου...

Έξι μήνες πριν θα έκανα ίσως μεγαλύτερη αναφορά στην σχολική εμπειρία, στους κόπους που επιτέλους επιβραβεύονται, στις ώρες που επιλέξαμε να αφιερώσουμε μπροστά στα γραφεία μας, καθισμένοι σε μια καρέκλα, δυσιάζοντας το παρόν μας για το μέλλον μας, στην περιγραφή της γλυκιάς γεύσης της επιτυχίας. Σήμερα όμως, μετά από πέντε μήνες διαρκούς στρατιωτικής εκπαίδευσης σε Ελλάδα και Κύπρο, αισθάνομαι βαθιά την ανάγκη να επικεντρωθώ στην αξία της ανδρώπινης ζωής. Μιας ζωής, από την οποία, στην περίπτωση της Κύπρου, αποστερήθηκαν βασικά και αναφαίρετα δικαιώματα. Η ίδια η Κυθρέα, αληθινό μαργαριτάρι, παραδόθηκε στη λύσσα των κοίρων. Οι καρδιές, τόσα χρόνια μετά, βροντοφωνάζουν πια μαζί με τον Καβάφη: «Ως πότε;», μα ο αντίλαλός τους χάνεται στην άβυσσο. Και μένουν να αιωρούνται στο κενό, δίχως απόκριση. Συχνά δε κουράζονται να καρτερούν μέρα-νύχτα ετούτη την απάντηση. Και περιορίζονται τελικά στην ελπίδα. «Θυμούνται τα λόγια του πατέρα:» λέει ο Αναγνωστάκης. «Εσύ θα γνωρίσεις καλύτερες μέρες./ Δεν έχει σημασία τελικά αν δεν τις γνώρισαν, λένε το μάθημα οι ίδιοι στα παιδιά τους./ Ελπίζοντας πάντοτε πως κάποτε θα σταματήσει η αλυσίδα./ Ίσως στα παιδιά των παιδιών τους ή στα παιδιά των παιδιών των παιδιών τους».

Μα αποκρίνεται ο Σεφέρης: «Ναι· όμως ο μαντατοφόρος τρέχει/ κι όσο μακρὺς κι αν είναι ο δρόμος του, θα φέρει/ σ' αυτούς που γύρευαν ν' αλυσοδέσουν τον Ελλήσποντο/ το φοβερό μήνυμα της Σαλαμίνας./ Φωνή Κυρίου επί των υδάτων./ Νήσος τις έστι.»

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας, εύχομαι καλά Χριστούγεννα και ο νέος χρόνος να φέρει ελευθερία.

Κάπου στις αρχές του '70, ευτυχώς για μας είχε την πρωτοβουλία το Δημοτικό σχολείο της Κυθρέας, του χωριού μου και είναι προς τιμή των δασκάλων μας και ιδιαίτερα του Διευθυντή μας, του Χριστόδουλου Πέτσα, καλή του ώρα εκεί που βρίσκεται, να πετάξουμε με αεροπλάνο!

Να κάνουμε τον εναέριο γύρο της τότε ενωμένης πατρίδας μας!

Η χαρά μας ήταν απεριγράπτη και υπερνικούσε το οποίο άγχος μας προκαλούσε η πρωτόγνωρη αίσθηση ότι θα πετούσαμε στον ουρανό και θα γινόμαστε ένα με τις άσπρες γραμμές που άφηναν τα αεροπλάνα και τις χαζεύαμε, παιδάκια καδώς ήμαστε, ενώ παίζαμε.

Τώρα πετάμε πάνω από την Λευκωσία, τώρα πάνω από την Μόρφου, να και η Κερύνεια ...

Να και το χωριό μας!

Αυτό πρέπει να 'ναι το σπίτι μου, δίπλα στο καμπαναριό της Αγίας Μαρίας...

Από τότε έκανα πολλά αεροπορικά ταξίδια, το μόνο που θυμάμαι κ'ας πέρασαν τόσα χρόνια και το μόνο ευχάριστο ήταν αυτό.

Το αναπολώ πάντα νοσταλγικά γιατί μου θυμίζει ελευθερία και ανεμελιά, γιατί μου θυμίζει το ακατόρθωτο για τα παιδικά μου μάτια το ταξίδι πάνω από τα σύννεφα.

Κείμενο: Αναξαγόρα Παφίτη, Φωτο: Αρχείο Ανδής Πέτσα-Σαββίδου (φωτο: Κλείτου Συμεωνίδη)